

Byggnadsminnesförklaring av f d sjukhusbyggnader på fastig-
heten Varvet 1. Norrköpings kommun

Fråga om byggnadsminnesförklaring av rubricerade byggnader m m har väckts av 1984-03-30. Länsstyrelsen har 1990-03-21 upprättat en byggnadsbeskrivning och ett förslag till skyddsföreskrifter, vilka remitterats till Moderata samlingspartiet, Norrköpings kommun och Riksantikvarieämbetet. Östergötlands länsmuseum har fått handlingarna för kännedom. Synpunkter framförda av Moderata samlingspartiet är förenliga med skyddsföreskrifterna. Erinringarna från Riksantikvarieämbetet har beaktats. I övrigt har inga erinringar anförts.

BYGGNADSBESKRIVNING

Kvarteret Varvet 1 är en tät gårdsmiljö som representerar närmare ett sekel av Norrköpings sjukhushistoria, med två generationer sjukhusbyggnader.

Den äldsta byggnaden (markerad med siffran 1 på bifogad karta) som blev stadens tredje sjukhus, uppfördes 1752 som bostadshus för en handelsman vid namn Olof Lindahl och kom senare att gå under benämningen Stenhuskrogarna. År 1799 togs byggnaden i bruk som lasarett, med som mest tolv vårdplatser. Sedan ett nytt sjukhus byggts 1831, inreddes det gamla till bostäder för personalen. Mellan 1883 och 1910 inrymdes arrestlokaler m m i byggnaden, som sedan har fungerat som kontor.

Det låga, långa 1700-talshuset är uppfört i tegel med ljusa putsfasader under brant, tegeltäckt sadeltak och med frontespis mot Hamngatan. Mot gårdssidan finns två enkla entréer. De låga fönstren ligger i fasadlivet och en profilerad taklist utgör den enda dekorationen.

Den yngre byggnaden (markerad med siffran 2 på bifogad karta) ritades av Folke Georg Oppman, en storbyggmästare som gjort sig känd som herrgårdsarkitekt i Tjustbygden. Huset, som var det första i Norrköping som byggdes som lasarett, stod färdigt 1831 och rymde 55 vårdplatser.

Det är en tvåvåningsbyggnad uppförd i tegel och med ett utbyggt trapphus mot gården. De ljusa putsfasaderna har en tidstypisk, stramt klassicistisk utformning, med frontoner i mittaxeln och på gavlarna, inramade av ett kraftigt listverk med tandsnittsfris. Mittaxelns fronton är försedd med fyra pilastrar. Fönstren har ett tätt spröjsverk och är högre i den övre våningen. Huset har sadeltak, täckt med svartmålad falsplåt.

Byggnaden är ombyggd till det inre men förhållandevis välbevarad till det yttre, trots en del förändringar som fönsterbyte och en viss förenkling av fasaderna.

De båda gamla lasaretsbyggnaderna sammanlänkas av en låg putsad uthuslänga utmed Tre prinsars gränd. Sammantagna bildar de tre husen en genuin gårdsmiljö.

De båda f d sjukhusbyggnaderna bevarar egenarten hos en gången tids byggnadsskick och är med hänsyn härtill att betrakta som synnerligen märkliga.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med hänvisning till ovanstående byggnadsbeskrivning samt bifogad promemoria och med stöd av 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen m m två byggnader på fastigheten Varvet 1, Norrköpings kommun, som byggnadsminne. I samband härmed lämnar länsstyrelsen följande skyddsföreskrifter enligt 3 kap 2 § nyssnämnda lag.

1. De byggnader som på bifogad karta markerats med siffrorna 1 och 2 får inte rivas, till det yttre ombyggas eller på annat sätt förändras.

2. Det på kartan med streckad begränsningslinje markerade området skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas. Eventuell nybebyggelse skall ske i samråd med länsstyrelsen.

3. Underhållsåtgärder på byggnaderna skall utföras i samråd med länsstyrelsen och på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skydds-föreskrifter kan anses påkallad av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § lagen (1988:950) om kulturminnen m m meddela tillstånd därtill.

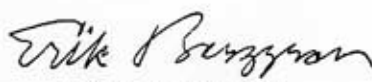
Enligt 3 kap 21 § lagen om kulturminnen gäller detta beslut även om det överklagas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Se bilaga (formulär 130, kammarrätten).

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsstyrelsen i plenum fattat beslut, har förutom föredraganden deltagit länsrådet Lars Rydberg, länsantikvarien Sven E Noreen, förste länsassessorn Bo Hultström, länsarkitekten Kersti von Bahr och länslantmätaren Ragne Uhrberg. I styrelsens beslut deltog landshövdingen och ledamöterna Bo Pettersson, Per-Olof Strindberg, Nils-Åke Wiström, Per A Pettersson, Gunnar Asserhed, Lars Olof Torfgård, Henry Eriksson, Hans Holm, Rolf Andersson, Nils Lennstam och Börje Stensson samt suppleanterna Inge Carlsson, Hervor Eriksson och Monica Ericsson.

Rolf Wirtén
Landshövding

Erik Berggren
Avdelningsdirektör

Bilaga

karta

Kopia till

riksantikvarieämbetet 3 ex
läns museet
byggnadsnämnden, Norrköping
inskrivningsmyndigheten, Norrköpings tingsrätt
fastighetsbildningsmyndigheten
fastighetsregistermyndigheten
lantmaterienheten
verksledningens kansli
juridiska enheten
planenheten
kulturmiljöenheten

VARVET 1

Fleminggatan 15

Norrköpings register-
område och kommun

ÄRENDE 221- 820-88

SKALA 1:2000

